

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-105

2.2.2026

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Fall i alpinbakke – ansvar for skiinstruktør?

Klager meldte inn krav om erstatning for to personskader som angivelig oppstod under slalåmundervisning med en skiinstruktør. Ifølge klager oppstod den første skaden i blå bakke ved at han mistet balansen fordi det var tåkete og han forsøkte å unngå en snøhaug. Videre pådro han seg en nakkeskade i grønn bakke ved at han falt. Klager anførte at skiinstruktøren hadde opptrådt uaktsomt fordi det var tåkete og forholdene var oppkjørte. Videre anførte han at den grønne bakken var uegnet til å lære seg den nye skiteknikken, da den ikke var bratt nok. Foretaket avviste ansvar. Sikrede hadde forklart at ingen av heisene var stengt grunnet tåke, og forholdene måtte derfor ha vært forsvarlige. Videre mente foretaket at skiinstruktøren hadde gjort en forsvarlig vurdering ved å flytte undervisningen til en grønn bakke for å stå i lettere terreng. Nemnda kom til at klager ikke hadde sannsynliggjort at skiinstruktøren burde ha reagert annerledes på risikoen for skade, og at skadene fremsto som hendelige uhell og utslag av den normale risikoen man aksepterer ved skikjøring.

Saksfremstilling

Klager var på skiundervisning med sikrede den 23.4.24. I løpet av undervisningen skal klager ha pådratt seg to skader. Etter det opplyste skal klager ha pådratt seg en ryggskade mens han stod i blå løype («lett») og en nakkeskade mens han stod i grønn løype («veldig lett»).

Klager fylte ut en skaderapport etter fallet i grønn bakke. I rapporten stod det følgende om hendelsesforløpet:

Eleven ramlade når han lutade sig utanfor sin understødsyta i väldigt låg hastighet. Sa att han fick ondt i nacken.

Videre stod det at klager stod ned til skipatruljens hus etter faller (ca. 70 meter) uten problemer.

Det ble ikke fylt ut noen skaderapport for fallet i blå løype.

Klager meldte inn et krav under sikredes ansvarsforsikring den 13.5.24. Det var bare nakkeskaden som ble omtalt. Klager anførte at skiinstruktøren ikke hadde forklart de grunnleggende prinsippene for hvordan man skulle håndtere et fall på en sikker måte. Klager sendte så en ny henvendelse den 22.5.24, hvor han skrev at det primært ikke var den enkelte skiinstruktør han ønsket å kritisere, men heller systematiske brister hos sikrede.

Foretaket innhentet en forklaring fra sikrede. Områdeansvarlig svarte på henvendelsen. Han skrev at basert på sin ti år lange erfaring i bransjen, så hadde ikke det å lære bort fallteknikker noen reell innvirkning. Årsaken til at man faller på ski er at man er ute av kontroll, og når man ikke har kontroll, er det vanskelig å huske på instruksjoner som kan påvirke resultatet. I tillegg skrev områdeansvarlig at han hadde jobbet for [A] og [B], som var opplæringsorganisasjoner i Sverige og Norge for skilærere. I deres opplæringskurs fantes det ikke noe materiale om hvordan man faller

trygt, og det trodde han skyldtes den nevnte grunnen. Videre skrev han at på skandinaviske skiskoler strebet man etter å lære bort en trygg og funksjonell skiteknikk som skulle redusere risikoen for fall og øke kontrollen. Som det fremgikk av «[As] lille gulle» under første punkt, så er utforkjøring en sport som medfører visse risikoer for utøveren. Det var ikke mulig for en instruktør å eliminere risikoen fullstendig for sine elever.

Videre skrev områdeansvarlig følgende om teknikken som ble undervist om under kurset:

Når det gjelder teknikken som øves på i løpet av timen, høres det ut som en helt fornuftig måte å utvikle teknikken på. Noe som 100 % av alle skiløpere bør øve på på et tidspunkt i progresjonen sin, er å rotere skiene sine ved hjelp av fot-, kne- og hoftelodd i stedet for overkroppen. Du kan absolutt la overkroppen 'følge' svingen uten å være aktiv, men en god måte å øve på denne teknikken på er å prøve å holde overkroppen helt i ro. I en kortere sving blir dette tydeligere om du lykkes eller mislykkes på grunn av raskere rotasjon, så det er fordelaktig å bruke en kortere sving under trening, selv om målbildet var en annen type sving, ferdighetene er de samme.

Angående de påståtte systematiske manglene, skrev områdeansvarlig at han var usikker på hva dette viste til. Men alle skiinstruktører var pålagt å gjennomføre 14 dagers opplæring på til sammen 130 timer. Dette var et høyere krav til opplæring sammenlignet med andre skiskoler i Skandinavia. På kurset brukte man «Norske instruktører og guider» i Norge og «Svenska Liftanläggningar Organisation» i Sverige. Videre arrangerte sikrede etterutdanningskurs.

Foretaket avsto kravet. Ut fra sikredes forklaring mente foretaket at klager ikke hadde sannsynliggjort at skiinstruktøren hadde opptrådt uaktsomt.

Klager skrev så at det var tåke på skadedagen. Videre kritiserte klager sikrede for håndteringen av skaden. Klager mente at sikrede burde ha tatt på ham en nakkekrage. Videre skrev klager at han ikke var nybegynner, og ønsket skikurs for å få «full kontroll» i røde løyper. Deretter skrev klager at det var feil av instruktøren å gjennomføre opplæringen i grønn løype.

Foretaket innhentet så en ny kommentar fra sikrede. Sikrede kommenterte at opplæring i grønn løype antagelig var et gjennomtenkt valg av skiinstruktøren. I tillegg skrev sikrede at det godt kan ha vært tåke den 23.3.24, men ingen av heisene var stengt på grunn av det. Men noen av heisene var stengt grunnet sterk vind. Videre skrev sikrede at de hadde behandlet skaden slik legen hadde lært dem. I tillegg skrev sikrede at dersom det stemte at det var sterk tåke og forholdene i bakken var dårlige, så hadde skiinstruktøren gjort et godt valg ved å holde seg til lettere terreng og øve på ting som fortsatt utviklet skiløperen.

Klager sendte inn ny e-post. I e-posten skrev klager at han trodde at han også hadde fått en ryggskade den 23.3.24. Han forklarte at han hadde mistet balansen på grunn av en «snövall», men han hadde ikke falt. Klager hadde vært på en undersøkelse som viste at han hadde en liten skade i en skive i korsryggen, og det kunne være relatert til smerter som oppstod under skitimen.

Foretaket fastholdt avslaget. Begrunnelsen var i det vesentlige den samme som før. Klager sendte så inn en ny klage. Klagen førte ikke frem.

Klager har i det vesentlige anført at sikrede er erstatningsansvarlig for personskadene som han pådro seg under skiundervisning. Det anføres at skadene oppstod fordi skiinstruktøren skapte en uakseptabelt høy risiko. Det anføres at flere forhold er ansvarsbetingende. For det første valgte skiinstruktøren å ha undervisningen i kraftig tåke og oppkjørte forhold. Selv om en bakke ikke er stengt, er den ikke nødvendigvis egnet for å lære bort nye teknikker, da skaderisikoen er høyere. Grunnet den dårlige sikten så ikke klager snøhaugen. Klager mistet balansen og pådro seg en ryggskade.

Klager anfører også at undervisningen ikke var god nok. Instruktøren informerte ikke om fallteknikk, og han delte ikke opp teknikken i enklere delelementer. Klager anfører også at det var feil av instruktøren å undervise i grønn bakke istedenfor blå. Klager øvde på en avansert teknikk som innebar at man holdt overkroppen fiksert pekende ned. Klager mener at det ikke er fordelaktig å øve på teknikken i grønn bakke, da man trenger en litt brattere bakke. Bakken hadde også dårlige snøforhold, noe som medførte at hastigheten som kunne opprettholdes var lav.

Klager anfører også at årsaken til at ryggskaden ble meldt senere var at skaden ble oppdaget da klager var på utredning for nakkeskaden. Klager nevnte muntlig under skitimen at han hadde svært kortvarige ryggsmarter.

I forbindelse med nemndsbehandlingen anfører klager at det var sterk vind og sterk tåke på ulike steder i fjellet og på ulike tidspunkter. Da undervisningen begynte, var det sterk tåke i blå bakke. Han hadde ikke akseptert risikoen ved å stå i sterk tåke.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at sikrede ikke er erstatningsansvarlig for personskadene. Når det gjelder nakkeskaden i grønn løype, avviser foretaket at skaden oppstod grunnet manglende undervisning i fallteknikk. Sikrede har forklart at det ikke er vanlig å øve på å falle ved skikurs, da man i stedet øver på teknikker som gjør at man unngår fall. Det er ikke sannsynliggjort at det er uaktsomt å ikke informere om fallteknikk på skikurs. Videre er det ikke sannsynliggjort årsakssammenheng, da man fortsatt kan skade seg i en skibakke selv om man har lært fallteknikk. Sikrede har også avvist at skaden ikke ble håndtert på riktig måte.

Angående ryggskaden i blå løype, anfører foretaket at skaden først ble meldt i juli 2024. Det fremstår dermed som usikkert om klager ble påført skaden slik han faktisk har beskrevet. Videre anfører foretaket at sikrede har forklart at det ikke var noen stengte heiser grunnet tåke på skadedagen. Dette indikerer at man har vurdert kjøreforholdene som forsvarlige. Videre kan ikke foretaket se at skiinstruktøren kan lastes for at klager kjørte over en hump slik at han mistet balansen.

I tillegg påpeker foretaket at alpinbakker har et stort skadepotensial, men dette knytter seg i første rekke til utøvernes egen atferd. I denne saken dreier det seg ikke om skader forårsaket av «ekstraordinære risikomomenter» som var aktuelle i Rt-2000-1991 og Rt-2001-1221, men tvert imot skadeforløp som kan sies å være typiske og forholdsvis vanlige når man står på ski i alpinbakker.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet i saken er om foretaket er erstatningsansvarlig for personskader som skal være pådratt under skiundervisning med sikrede.

Nemnda slutter seg til sekretariatets vurdering:

Innledningsvis bemerker sekretariatet at saken i utgangspunktet ikke egner seg for skriftlig behandling, da partene er uenige om faktum. Saken ville ha blitt bedre opplyst med muntlige forklaringer under hovedforhandling. Sekretariatet har likevel under noe tvil kommet til at uenighetene om faktum kan løses etter bevisbyrdereglene.

Du har ikke anført et ansvarsgrunnlag. Sekretariatet antar imidlertid at ansvarsspørsmålet reguleres av skadeserstatningsloven (skl.) § 2-1. Første ledd angir følgende:

Arbeidsgiver svarer for skade som voldes forsettlig eller uaktsomt under arbeidstakers utføring av arbeid eller verv for arbeidsgiveren, idet hensyn tas til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt. Ansaret omfatter ikke skade som skyldes at arbeidstakeren går utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten eller saksområdet og karakteren av arbeidet eller vervet.

Ut fra denne bestemmelsen fremgår de tre grunnvilkårene for erstatningsansvar. For det første, må det foreligge en 'skade'. Videre må skaden voldes 'forsettlig eller uaktsomt' under arbeidstakers utføring arbeid. Det må altså foreligge et ansvarsgrunnlag. For det tredje, viser uttrykket 'skade som voldes forsettlig eller uaktsomt' til at det må være årsakssammenheng mellom skaden og ansvarsgrunnlaget. Sekretariatet vil også bemerke at det er kravstiller, altså klager, som må sannsynliggjøre at vilkårene er oppfylt.

I det videre vil det først tas stilling til om det foreligger et ansvarsgrunnlag. Spørsmålet er så om du har sannsynliggjort at skiinstruktøren 'uaktsomt' forårsaket skadene dine.

Etter alminnelige erstatningsrettslige regler beror uaktsomhetsvurderingen på om skadevolder kunne og burde handlet annerledes. Dette er en todelt vurdering. For det første, må det finnes en alternativ handling som skadevolder kunne ha gjennomført for å hindre at skaden oppstod. For det andre, må risikoen for skade ha vært så stor at skadevolder hadde en oppfordring til å gjennomføre den alternative handlingen.

Videre angir skl. § 2-1 at det skal tas hensyn til om 'de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten' er tilsidesatt. Det må altså foretas en konkret vurdering av hva du med rimelighet kunne forvente av skiinstruktøren.

I aktsomhetsvurderingen har det betydning om skiinstruktøren har brutt en veileder eller praksis på området. Sekretariatet kan ikke se at det er fremlagt noen veileder som kan gi veiledning til foreliggende sak. Generelt må det imidlertid kreves at skiinstruktøren tilpasser undervisningen etter elevens ferdighetsnivå og ikke utsetter vedkommende for unødvendig risiko.

Du har opplyst at du var på nivå 2 av 4 på ski. Ditt utgangspunkt for timen var at du ønsket å forbedre svingene og oppnå full kontroll i røde bakker. Før timen foreslo du at dere skulle begynne å øve i blå bakke før dere gikk over til rød bakke. Ut fra din forklaring må det legges til grunn at du hadde noe grunnlag fra før, og du ønsket å trene i mer krevende bakker. Du hadde altså gitt uttrykk for at du ønsket å utsette deg for en viss risiko. Det kan følgelig ikke oppstilles så strenge aktsomhetskrav til skiinstruktøren.

Sekretariatet forstår det slik at du mener at du pådro deg to skader under skiundervisningen. Du har forklart at du først pådro deg en ryggskade i blå bakke, og deretter falt du og skadet nakken i grønn bakke.

Når det gjelder ryggskaden, er det begrenset med opplysninger om skadehendelsen, da det ikke ble skrevet noen skaderapport. Men du har forklart at skaden oppstod ved at du mistet balansen da du kjørte over en snøhaug. Du falt ikke, men du skal ha pådratt deg en ryggskade fordi måtte gjøre en manøver for å unngå fall. Det anføres at skaden oppstod fordi du øvde på en ny skiteknikk og det var tett tåke, slik at du ikke så snøhaugen. Du mener at det var uaktsomt av skiinstruktøren å ha undervisningen i tett tåke og oppkjørte forhold.

Sekretariatet er enig i at skaderisikoen øker dersom man ikke kan se omgivelsene sine. Slik saken er opplyst, er det imidlertid uklart om værforholdene var så dårlige at undervisningen burde ha vært avlyst. Sikrede har opplyst at det kan ha vært tåke, men ingen av heisene var stengt grunnet tåke. Derimot var det notert i systemet at noen av heisene var stengt grunnet kraftig vind. Sekretariatet forstår det slik at sikrede stenger heisene dersom tåken blir for tykk. At heisene ikke var stengt grunnet tåke tilsier derfor at man har vurdert forholdene som forsvarlig. For øvrig fremstår det som usannsynlig at det var kraftig vind og kraftig tåke samtidig, da vind sprer tåke. Sekretariatet kan imidlertid ikke avgjøre om din eller sikredes forklaring er riktig basert på skriftlig saksbehandling. Tvilen går derfor kravstiller, altså deg. Det er derfor ikke sannsynliggjort at det var så tåkete at skiinstruktøren burde ha avlyst undervisningen.

Når det ikke er sannsynliggjort kraftig tåke, har sekretariatet vanskelig for å se at skiinstruktøren kunne gjort noe annerledes for å hindre skaden. Skikjøring innebærer alltid en risiko for skade. Særlig når man er nybegynner og øver på nye teknikker, må man regne med å falle eller miste balansen. Det er ikke uvanlig at man pådrar seg skader. Videre må man forvente at bakken blir oppkjørt når det er varmere vær og mange folk i anlegget. En skiinstruktør kan ikke eliminere all risiko for skade under undervisningen. Som nevnt hadde du også gitt uttrykk for at du ønsket å kjøre i blå bakke. Dette tilsier at du hadde akseptert risikoen.

Deretter forstår vi det slik at du pådro deg en nakkeskade i grønn bakke. I skaderapporten står det at skaden oppstod på følgende måte:

Eleven ramlade når han lutade sig utanfor sin understødsyta i väldig låg hastighet. Sa att han fick ondt i nacken.

Skaden oppstod altså ved at du mistet balansen mens du kjørte i svært lav hastighet. Skaden oppstod i en grønn bakke, altså en 'veldig lett' løype. Slik hendelsesforløpet er beskrevet, fremstod skaderisikoen som lav.

Skaderisikoen tilsier at skiinstruktøren ikke kan bebreides for skaden.

Som nevnt innebærer skikjøring også en risiko for skade, og den som deltar på skiundervisning må anses for å være kjent med risikoen. Dette gjør seg særlig gjeldende for nakkeskaden, da du fortsatte å kjøre etter at du hadde pådratt deg ryggskaden. Når du fortsetter å kjøre etter at du har pådratt deg en skade, må du anses for å ha akseptert skaderisikoen. Dette underbygger at skiinstruktøren heller ikke kan bebreides for nakkeskaden.

Du anfører imidlertid at skiinstruktøren opptrådte uaktsomt ved å undervise i en avansert skiteknikk i grønn bakke med dårlige snøforhold. Det var også mange barn og nybegynnere der, som medførte at du måtte holde lav fart. Du mener at den blå bakken var bedre egnet for å lære teknikken, da man burde stå i en brattere bakke for å lære teknikken. Sekretariatet bemerker imidlertid at aktsomhetsvurderingen ikke beror på hva som er ideell undervisningsmetode for å lære en skiteknikk. Som nevnt beror aktsomhetsvurderingen på om skiinstruktøren burde ha handlet annerledes ut fra risikoen for å hindre at skade oppstod. Skaderisikoen vil være høyere i en blå bakke, da bakken har en høyere vanskelighetsgrad. I lys av at du tidligere hadde skadet deg i en blå bakke, fremstod det også som fornuftig å redusere risikoen. Sekretariatet kan derfor ikke se at skiinstruktøren handlet uaktsomt ved å ha undervisningen i grønn bakke.

Videre anfører du at skadene kunne ha vært unngått dersom skiinstruktøren hadde undervist i fallteknikk. Sikrede har imidlertid forklart at hverken SLAO og NIG, utdanningsorganisasjoner for skiinstruktører i Norge og Sverige, ikke har opplæringsmateriale om fallteknikk. Årsaken til det er at man heller fokuserer på å lære gode skiteknikker, slik at man unngår fall. Da skiinstruktørene ikke mottar opplæring innenfor fallteknikk, kan ikke sekretariatet se at det var uaktsomt å unnlate å informere om dette. Videre påpeker vi at det er uklart om skadene hadde vært unngått dersom skiinstruktøren hadde informert om fallteknikk. Som sikrede har påpekt, faller man fordi man mister kontroll og det kan være vanskelig å huske på fallteknikk i slike øyeblikk.

Sekretariatet vil også trekke frem nemndas vurdering i FinKN 2024-641. I denne saken hadde klager pådratt seg en skade i barnebakken og anførte at skiinstruktøren hadde opptrådt uaktsomt fordi undervisningen ikke hadde skjedd på en sikker og hensiktsmessig måte. Nemnda kom til at det ikke var dokumentert at skiinstruktøren hadde utvist uaktsomhet i forbindelse med undervisningen. Nemnda sluttet seg til sekretariatets vurdering, som blant annet la vekt på at slalåm er forbundet med risiko for skade og at det ikke var dokumentert uaktsomhet fra skiinstruktøren. Denne saken har likhetstrekk med din sak og taler derfor mot at skiinstruktøren er ansvarlig for skadene.

Samlet kan ikke sekretariatet se at du har sannsynliggjort at skiinstruktøren burde ha reagert annerledes på risikoen for skade. Slik saken er opplyst, fremstår skadene som hendelige uhell og utslag av den normale risikoen som man aksepterer ved skikjøring. Det er ikke sannsynliggjort at skiinstruktøren skapte en uakseptabelt høy risiko for skade. Da det ikke foreligger et ansvarsgrunnlag, er ikke sikrede erstatningsansvarlig for skadene.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).